

Institutionen har kostet, troer jeg, den med langt større Ret kunde anvendes paa mange andre Forhold end dette. Her er Tale om Anerkjendelsen af, vel ikke et Retskrav, men dog et stort Billighedskrav, og den Fare, som formemes at kunne opstaae for Fremtiden derved, at der tilstaaes disse Mænd en i sig selv ikke stor Sum, har, som det Medlem, der havde Ordet før mig, meget tydeligt fremhævede, Intet at betyde, thi det ligger ganske vist altid i Folkethingets Magt, naar saadanne Forhold komme igjen, at træffe den Bestemmelse, som det til den Tid maatte anses for at være den rette.

Berg: Man maa jo paastjønne den Varme, som det ærede Medlem, som nu talte, lægger for Dagen i Spørgsmaal af denne Natur. Det er ganske vist rigtigt, at man søger at gjøre, hvad man kan, i saadanne Tilfælde, for at imødekomme alle mulige Billighedshensyn — hvad man kan, det vil sige, hvad man efter sin Overbeviisning kan forsvare ligeoverfor Statskassen. Jeg er imidlertid ikke saahelbig at dele hans Betragtning af hele dette Forhold. Det forekommer mig, at han lægger for megen Vægt paa, at de Vedkommende ganske særligt skulde have ydet Fædrelandet et Offer, at de, som han før hittede, ganske frivilligt havde ydet et saadant Offer. Dette er dog neppe Tilfældet. Efter den Lov, i Henhold til hvilken de fra 1852—64 erholdt halv Gage, var det simpelthen en Forpligtelse for dem at blive i Tjenesten, da Krigen udbrød, og, selv om en saadan Bestemmelse ikke stod i den paagjældende Lov, var det en Selvsølge, at, hvis Nogen af dem da havde stultet, var det alle andre Hensyn, der maatte komme i Betragtning end de, man nu søger at gjøre gjældende. Men der staaer i denne Lov, at de kunne forlange at entlediges, og at der da skal meddeles dem deres Afsted inden en Maanedes Forløb, „forudsat dog, at Hæren ikke forinden befales sat paa Krigsfod.“ Have de altsaa staaet til Disposition indtil 1864, var det deres simple Pligt at blive og gjøre Tjeneste i Krigen, og her er ikke Tale om noget Offer i særegen Forstand fra deres Side eller om en frivillig Ydelse af dem i Statens Tje-

neeste. Jeg vil endog saa gaae videre og sige, at, selv om dette var Tilfældet, er det dog et Spørgsmaal, om det er ganske rigtigt at etablere det Princip, at vi altid skulle søge at godtgjøre Frivilligheden med Penge. Naar dette skal lægges til Grund, bliver det altid meget tvivlsomt, hvorvidt vi ville blive istand til at faa den Frivillighed frem, som i Grunden er den Geneste, der i Sandheden er værd at ydbyde, den nemlig, alene Fædrelandskjærligheden befordrer, og som ikke forlanger nogen anden Løn end Overbeviisningen om at have tjent Fædrelandet. Med Hensyn til selve Retsspørgsmaalet troer jeg, at det ærede Mindretal (Folkethingetsmanden for Ringkjøbing Amts 1ste Valgkreds, Sylvester Jørgensen) har opfattet det fuldkomment correct. Loven er efter sit hele Anlæg og efter de Forhandlinger, hvorunder den blev til, særdeles gunstig for Vedkommende, og at de valgte den gunstigste Chance, at blive staaende fremdeles paa halv Sold med Ret til at fratænde Stillingen med en Maanedes Opsigelse og saa faae et Aars fulde Løn udbetalt, indeholder ingen Grund til at gaae endnu yderligere, fordi de senere have gjort deres simple Pligt efter Loven ved at gjøre Tjeneste i Krigen. De Paagjældende have efter Krigen faaet et heelt Aars Gage med Dwar-ter- og Oppasferpenge o. s. v. udbetalt, og med deres Andeel af den ved anden Behandling vedtagne Sum ville endeel af dem, jaavidt jeg kan skjønne, efter Ophøret af deres Tjeneste saaledes have faaet en rund Sum af 2,000 Rb. Det er i mine Øine ret anstændigt, naar de, foruden deres Gage, ikke havde Krav paa en eneste Skilling. Jeg troer, at, ligesaa vist som vi med Oprigtighed skulle paastjønne, hvad der med sand oprigtig Frivillighed ydes Fædrelandet, ligesaa farligt er det at tale i høje Toner om det Slags Frivillighed, som i mindste Maade gjør Fordring paa at betales med Penge. Vil man sige, at der deri kan ligge en Udbredelse mod Vedkommende, der jo ikke have forlangt disse Penge, skal jeg gjerne indrømme, at der er Mange af de Vedkommende, der ikke have det. Men jeg har læst, og det er sandsynligviis flydt af en af de Vedkommendes Pen, en Kritik i Dagbladene over Udbalgets Fleertals Forslag, som var velvilligt